

Bemærkninger til forslaget.

1. Almindelige bemærkninger.

Planerne for dagpengereformen er udarbejdet på grundlag af socialreformkommissionens 1. betænkning (nr. 543, 1969), og regeringen kan tilslutte sig de hovedprincipper for ordningen, som kommissionen har opstillet.

Ordningen skal afløse de gældende regler om dagpenge i sygeforsikringsloven, i ulykkesforsikringslovgivningen og i lov om børnetilskud og andre familiedydelser. Dagpengene skal ydes efter ensartede regler uden hensyn til, om indtægtstabet skyldes sygdom, tilskadekomst eller fødsel, og ordningen bygger således på kommissionens målsætning om, at ydelserne skal afhænge af behovet, uanset årsagen til indtægtstabet. Ordningen skal administreres af kommunerne, og reformen må således ses i sammenhæng med loven om den offentlige sygesikring, hvorefter administrationen af sygesikringen henlægges til de kommunale myndigheder samtidig med, at sygekasserne ophører fra 1. april 1973.

Ordningen skal dække hele befolkningen imod tab af arbejdsindtægt på grund af sygdom, tilskadekomst eller fødsel. Ordningen skal således omfatte alle lønmodtagere — ikke alene de lønmodtagere, der i dag er sikret under dagpengeordningen for lønarbejdere efter sygeforsikringsloven, men også funktionærer og tjenestemænd m. fl., som har ret til løn under sygdom. Under ordningen inddrages endvidere alle med selvstændigt erhverv. Herudover skal der ligesom efter sygeforsikringsloven være en frivillig adgang for husmødre til at sikre sig dagpenge.

Under den forrige regering afgav socialministeren den 22. maj 1970 en redegørelse til folketinget om en kommende dagpengereform (folketingstidende 1969-70, forhandlinger sp. 6372-6380 og sp. 6724-6750). Den daværende socialminister fremsatte senere den 19. maj 1971 forslag til lov om dagpenge ved sygdom, tilskadekomst eller fødsel (folketingstidende 1970-71, forhandlinger sp. 6776-6784), der skulle træde i kraft den 1. april 1973. Folketingets 1. behandling af forslaget skete den 4. juni 1971 (folketingstidende 1970-71, forhandlinger sp. 7739-7763). Forslaget blev ikke færdigbehandlet inden folketingsvalget.

Regeringen har imidlertid fundet, at dagpengesikringerne bør forbedres allerede fra den 1. april 1972, og at dagpengereformen fra 1. april 1973 bør være mere vidtgående end planlagt af den forrige regering.

Socialministeren har derfor den 16. februar 1972 fremsat lovforslag om forbedringer af de gældende dagpengeordninger med virkning fra den 1. april 1972. Disse forbedringer vedrører dagpengenes maksimumsbeløb og dækningsgraden.

Efter lovforslagene foreslås maksimum for syge- og barseldagpengene forhøjet for forsørgere fra 67,50 kr. om dagen i 6 dage om ugen til 106 kr. om dagen. For ikke-forsørgere forhøjes maksimumsbeløbet tilsvarende fra 54 kr. til 86 kr. Ulykkesforsikringsdagpengene forhøjes til samme niveau.

Dækningsgraden for syge- og barseldagpenge forhøjes samtidig fra 80 til 90 pct. af indtægten. Arbejdsministeren har for nylig fremsat lovforslag om en tilsvarende forbedring for arbejdsløshedsdagpengene.

Hermed vil fra 1. april 1972 være gennemført samme maksimum og samme dækningsgrad for alle dagpengeordningerne uanset trængsårsagen.

Selv med disse forbedringer giver de hidtidige planer om dagpengereformen efter regeringens opfattelse ikke en tilstrækkelig sikring. Det tidligere lovforslags regel om en ventetid på 3 dage og en begrænsning på 1 år i varigheden i ydelsen af dagpengene ville for mange mennesker — uanset forbedringen i forhold til de gældende ordninger — fortsat medføre et betydeligt indtægtstab, som det endda jævnlige ville være nødvendigt helt eller delvis at dække efter andre sociale ordninger, f. eks. efter forsorgsloven. Det foreslås derfor helt at afskaffe ventetiden og varighedsbegrænsningen.

Ved dagpengereformens udvidelse af kredsen af de berettigede opnås det socialt set meget betydningsfulde, at der under sikringen inddrages de tilfælde, hvor personer i dag på grund af det opdelt system står uden sikring, eller hvor sikringen ophører for tidligt, f. eks. når funktionæren fratræder efter afskedigelse kortere tid efter sygdommens indtræden. I det omfang, lønmodtageren har ret til løn fra arbejdsgiveren under sygdom m. v. — hvad enten det er efter anden lovgivning eller efter aftale — kommer ordningen til at virke som en forsikringsordning for arbejdsgivere, der indtræder i lønmodtagerens ret til dagpenge.

Denne nye ret for arbejdsgiverne øger trygheden i ansættelsen for personer med løn under sygdom særligt for noget ældre personer, som har større sygdomsrisiko end de yngre aldersklasser.